

Besluit van de raad van de gemeente Amsterdam tot wijziging van criteria in de welstandsnota De Schoonheid van Amsterdam in verband met de actualisering van het Beleidskader Monumenten

De raad van de gemeente Amsterdam,

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 19 mei 2026, gelet op artikel 4.114 van de Invoeringswet Omgevingswet, artikel 4.19 van de Omgevingswet en artikel 108 jo. artikel 147, tweede lid, van de Gemeentewet,

Artikel I

De welstandsnota De Schoonheid van Amsterdam wordt gewijzigd zoals hieronder opgenomen.

Artikel II

Dit besluit treedt in werking met ingang van de dag na bekendmaking.

Artikel III

Dit besluit wordt aangehaald als Wijzigingsbesluit welstandsnota in verband met actualisering Beleidskader Monumenten.

Aldus vastgesteld in de raadsvergadering van 2 juli 2026.

*De plaatsvervangend voorzitter
Suleyman Aslami*

*De raadsgriffier
Jolien Houtman*

Wijzigingsbesluit welstandsnota: volgend uit de actualisatie van het Beleidskader Monumenten

Uitgeschreven wijzigingen

Inleiding

In dit document staan alle tekstuele wijzigingen op de welstandsnota, naar aanleiding van het 'Wijzigingsbesluit welstandsnota: actualisatie Beleidskader monumenten'. Met dit besluit worden de criteria in de welstandsnota op één lijn gebracht met het geactualiseerde Beleidskader monumenten. Het gaat om wijzigingen in de welstandsnota 'De Schoonheid van Amsterdam', die te vinden is op de website van de Commissie Omgevingskwaliteit.

Leeswijzer

De wijzigingen zijn in dit document steeds als volgt weergegeven. In het bovenste gedeelte staat een fragment uit de nota dat aan verandering onderhevig is. Daaronder staat de nieuwe, gewijzigde tekst. De onderstreepte tekst boven verdwijnt en wordt vervangen door de onderstreepte tekst onder. In veel gevallen wordt er een zin toegevoegd aan de tekst. In dat geval is deze zin volledig onderstreept. Zie het voorbeeld hieronder ter illustratie:

- *buitengevelisolatie is op de achtergevels toegestaan als deze de oorspronkelijke karakteristiek van het pand of ensemble niet aantast en/of is afhankelijk van de staat en waarde van de achtergevels (met uitzondering van orde 1 en monumenten)*

wordt vervangen door:

- *buitengevelisolatie is toegestaan op gevels die niet grenzen aan de openbare ruimte als deze de oorspronkelijke karakteristiek van het pand of ensemble niet aantast en/of is afhankelijk van de staat en (monumentale) waarde van de gevels en gevelafwerking passend bij de karakteristiek van het pand*

In dit document staan alleen de specifieke passages uit de nota die gewijzigd worden. Dat betekent dat dit document niet een volledig overzicht geeft van de criteria en de beschrijvende teksten in de welstandsnota. Om de wijzigingen in hun context te begrijpen is het dus nodig om de welstandsnota naast dit document te houden.

I. Wijzigingen in de welstandsnota 'De Schoonheid van Amsterdam'

Hoofdstuk 6 Standaardtoets veelvoorkomende kleine bouwplannen

3. Kozijnwijzigingen

Pagina 52:

- 1b. Binnenstad Weesp
- 2. Weesp Buitenveer eo
- 6. Weesp Zuid II
- 11b. Landelijk gebied Weesp
- 13. Weesperluis

Erfgoed

- *kozijnwijzigingen zijn niet gewenst, behalve wanneer het herstel betreft van historisch wenselijke eigenschappen*

wordt vervangen door:

- *kozijnwijzigingen zijn alleen mogelijk als deze uitgaan van herstel van de historische eigenschappen*
- *ventilatievoorzieningen integreren in gevelmateriaal of opnemen in de detaillering van de bovendorpel van gevelkozijn:*
 - *waar mogelijk ventileren via bestaande gevelopeningen met een beperkte afmeting*
 - *plaat, type en kleur van eventuele roosters in overleg bepalen*
- *ventilatieroosters in het glas zijn alleen toegestaan bij ramen zonder monumentale waarde van gevels die niet grenzen aan openbaar gebied.*

Pagina 53/54:

2. Historische fragmenten
11a. Buitengebied Amsterdam
12. Groen en water

Historische fragmenten

Erfgoed

Ordependen

- *ventilatievoorzieningen integreren in gevelmateriaal of opnemen in detaillering van de bovendorpel van gevelkozijn:*
 - waar mogelijk ventileren via bestaande gevelopeningen met een beperkte afmeting
 - plaats, type en kleur van eventuele roosters in overleg bepalen

toegevoegd wordt:

- *roosters in het glas zijn alleen toegestaan bij ramen zonder (monumentale) waarde van gevels die niet grenzen aan openbaar gebied.*

Beschermde gezichten

Voor beschermde gezichten geldt ook:

- *ventilatievoorzieningen integreren in gevelmateriaal of opnemen in detaillering van de bovendorpel van gevelkozijn*

toegevoegd wordt:

- *roosters in het glas zijn alleen toegestaan bij ramen zonder (monumentale) waarde van gevels die niet grenzen aan openbaar gebied*

Pagina 55:

6. AUP en Post-AUP/Wederopbouw Weesp
7. Woonerven en meanders
8. Woongebied na 1985
9. IJ-landen

Beschermde gezichten

Voor beschermde gezichten geldt ook:

- ventilatievoorzieningen integreren in gevelmateriaal of opnemen in detaillering van de bovendorpel van gevelkozijn:
 - waar mogelijk ventileren via bestaande gevelopeningen met een beperkte afmeting
 - plaats, type en kleur van eventuele roosters in overleg bepalen

toegevoegd wordt:

- *roosters in het glas zijn alleen toegestaan bij ramen zonder (monumentale) waarde van gevels die niet grenzen aan openbaar gebied*

4. Gevelwijzigingen

1a. Binnenstad Amsterdam
3. 19de-eeuwse Ring
4. Gordel '20-'40
5. Tuindorpen

Pagina 57:

- *buitengevelisolatie is op de achtergevels toegestaan als deze de oorspronkelijke karakteristiek van het pand of ensemble niet aantast en/of is afhankelijk van de staat en waarde van de achtergevels (met uitzondering van orde 1 en monumenten)*
- *gevels in de Binnenstad niet dichtsmen met verf, pleisterwerk of isolatie en niet bedekken met panelen, plaatmateriaal of timmerwerk*

wordt vervangen door:

- buitengevelisolatie is toegestaan op gevels die niet grenzen aan de openbare ruimte als deze de oorspronkelijke karakteristiek van het pand of ensemble niet aantast en/of is afhankelijk van de staat en (monumentale) waarde van de gevels. Gevelafwerking is passend bij de karakteristiek van het pand
- gevels in de Binnenstad niet dichtsmieren met verf of pleisterwerk en niet bedekken met panelen, plaatmateriaal of timmerwerk.

Pagina 58:

Erfgoed

ordepanden

- ventilatievoorzieningen bij geluidsbelaste gevels integreren in gevelmateriaal en daarbij plaats, type en kleur van eventuele roosters in overleg bepalen (of opnemen in de detaillering van gevelkozijnen)

Beschermde gezichten

Zonwering

- Uitvoeren als beweegbaar vlak scherm of in de vorm van een valarm/markisolette voorzien van doek ten behoeve van zonlicht
- Boven de begane grond aanbrengen binnen de raamnegge
- Afstemmen op gevelgeleding
- Is ondergeschikt aan het gevelbeeld

Monumenten

Voor monumenten geldt in ieder geval:

- restauratief herstel met gebruik van oorspronkelijke materialen en detaillering (wijze van uitvoeren in overleg)

wordt vervangen door:

Erfgoed

ordepanden

- ventilatievoorzieningen bij geluidsbelaste gevels integreren in gevelmateriaal en daarbij plaats, type en kleur van eventuele roosters in overleg bepalen (of opnemen in de detaillering van gevelkozijnen)
- muurventilatieroosters of- suskasten zijn toegestaan in gevels die niet grenzen aan de openbare ruimte als deze de oorspronkelijke karakteristiek van het pand of ensemble niet aantast en/of is afhankelijk van de staat en (monumentale) waarde van de gevels

Beschermde gezichten

Zonwering

- uitvoeren als beweegbaar vlak scherm of in de vorm van een valarm/markisolette voorzien van doek ten behoeve van zonlicht
- boven de begane grond aanbrengen binnen de raamnegge
- afstemmen op gevelgeleding
- is ondergeschikt aan het gevelbeeld
- bij panden of (woon)blokken die een architectonische eenheid vormen wordt zonwering uniform toegepast

Monumenten

Voor monumenten geldt in ieder geval:

- restauratief herstel met gebruik van oorspronkelijke materialen en detaillering (wijze van uitvoeren in overleg)
- voor panden binnen het UNESCO-gebied is zonwering alleen toegestaan wanneer deze oorspronkelijk aanwezig was en/of de zonwering geen afbreuk doet aan de architectuur
- zonwering voor panden buiten het UNESCO-gebied geldt dat zonwering aan zonbelaste zijde mogelijk is wanneer deze geen afbreuk doet aan de architectuur
- zonwering wordt per afzonderlijke gevelsparing en binnen de negge aangebracht
- bevestigingen en ondersteunende constructies zijn terughoudend en reversibel uitgevoerd en leiden niet tot een aantasting van monumentale onderdelen zoals lijstwerk, tegeltableaus en natuurstenen onderdelen
- bij panden of (woon)blokken die een architectonische eenheid vormen wordt zonwering uniform toegepast

1b. Binnenstad Weesp
2. Weesp Buitenveer eo
6. Weesp Zuid II
11b. Landelijk gebied Weesp
13. Weespersluis

Pagina 59:

Erfgoed

Voor beschermde gezichten, monumenten en karakteristieke panden en het Buitenveer, Weesp Zuid II en het gebied tot aan de grens (contouren) van de oorspronkelijke oude vesting geldt ook:

- gevelwijziging zijn niet gewenst, behalve wanneer het herstel betreft van historisch wenselijke eigenschappen

wordt vervangen door:

Voor beschermde gezichten, monumenten en karakteristieke panden en het Buitenveer, Weesp Zuid II en het gebied tot aan de grens (contouren) van de oorspronkelijke oude vesting geldt ook:

- gevelwijzigingen zijn alleen mogelijk als deze uitgaan van herstel van de historische eigenschappen
- buitengevelisolatie is toegestaan op gevels die niet grenzen aan de openbare ruimte als deze de oorspronkelijke karakteristiek van het pand of ensemble niet aantast en/of is afhankelijk van de staat en (monumentale) waarde van de gevels. Gevelafwerking is passend bij de karakteristiek van het pand

Beschermde gezichten

Zonwering

- uitvoeren als beweegbaar vlak scherm of in de vorm van een valarm/markisolette voorzien van doek ten behoeve van zonlicht
- boven de begane grond aanbrengen binnen de raamnegge
- afstemmen op gevelgeleding
- is ondergeschikt aan het gevelbeeld
- bij panden of (woon)blokken die een architectonische eenheid vormen wordt zonwering uniform toegepast

Monumenten

Voor monumenten geldt in ieder geval:

- restauratief herstel met gebruik van oorspronkelijke materialen en detaillering (wijze van uitvoeren in overleg)
- zonwering aan zonzijde is mogelijk wanneer deze geen afbreuk doet aan de architectuur
- zonwering wordt per afzonderlijke gevelsparing en binnen de negge aangebracht
- bevestigingen en ondersteunende constructies zijn terughoudend en reversibel uitgevoerd en leiden niet tot een aantasting van monumentale onderdelen zoals lijstwerk, tegeltableaus en natuurstenen onderdelen
- bij panden of (woon)blokken die een architectonische eenheid vormen wordt zonwering uniform toegepast

2. Historische fragmenten

11a. Buitengebied Amsterdam
12. Groen en water

Pagina 60:

- buitengevelisolatie is op de achtergevels toegestaan als deze de oorspronkelijke karakteristiek van het pand of ensemble niet aantast en/of is afhankelijk van de staat en waarde van de achtergevels (met uitzondering van orde 1, monumenten en in beschermde gezichten)

Erfgoed

ordepanden

Voor gevels grenzend aan openbaar toegankelijk gebied geldt bovendien:

...

Hierbij geldt:

- gevels met inbegrip van de gevelbeëindiging en oorspronkelijke architectonische elementen handhaven en herstellen in de oorspronkelijke karakteristiek, waarbij dit voor de basisorde geldt voor het totaalbeeld (voorgevels isoleren van binnenuit, buitengevelisolatie alleen te overwegen aan achtergevels)

Beschermde gezichten

Voor beschermde gezichten in deze systemen geldt ook:

- herstel in of naar de oorspronkelijke karakteristiek met gebruik van oorspronkelijke materialen en detaillering (wijze van uitvoering in overleg)

Zonwering

- uitvoeren als beweegbaar vlak scherm of in de vorm van een valarm/markisolette voorzien van doek ten behoeve van zonlicht
- boven de begane grond aanbrengen binnen de raamnegge
- afstemmen op gevelgeleding
- is ondergeschikt aan het gevelbeeld

Monumenten

Voor monumenten geldt in ieder geval:

- restauratief herstel met gebruik van oorspronkelijke materialen en detaillering (wijze van uitvoeren in overleg)

wordt vervangen door:

- buitengevelisolatie is toegestaan op gevels die niet grenzen aan de openbare ruimte als deze de oorspronkelijke karakteristiek van het pand of ensemble niet aantast en/of is afhankelijk van de staat en (monumentale) waarde van de gevels. Gevelafwerking is passend bij de karakteristiek van het pand

Erfgoed

ordepanden

Voor gevels grenzend aan openbaar toegankelijk gebied geldt bovendien:

...

Hierbij geldt:

- gevels met inbegrip van de gevelbeëindiging en oorspronkelijke architectonische elementen handhaven en herstellen in de oorspronkelijke karakteristiek, waarbij dit voor de basisorde geldt voor het totaalbeeld (voorgevels isoleren van binnenuit, buitengevelisolatie mogelijk bij gevels die niet grenzen aan de openbare ruimte)

Beschermde gezichten

Zonwering

- uitvoeren als beweegbaar vlak scherm of in de vorm van een valarm/markisolette voorzien van doek ten behoeve van zonlicht
- boven de begane grond aanbrengen binnen de raamnegge
- afstemmen op gevelgeleding
- is ondergeschikt aan het gevelbeeld
- bij panden of (woon)blokken die een architectonische eenheid vormen wordt zonwering uniform toegepast

Monumenten

Voor monumenten geldt in ieder geval:

- restauratief herstel met gebruik van oorspronkelijke materialen en detaillering (wijze van uitvoeren in overleg)
- zonwering aan de zonbelaste zijde is mogelijk wanneer deze geen afbreuk doet aan de architectuur
- zonwering wordt per afzonderlijke gevelsparing en binnen de negge aangebracht
- bevestigingen en ondersteunende constructies zijn terughoudend en reversibel uitgevoerd en leiden niet tot een aantasting van monumentale onderdelen zoals lijstwerk, tegeltableaus en natuurstenen onderdelen
- bij panden of (woon)blokken die een architectonische eenheid vormen wordt zonwering uniform toegepast

6. AUP en Post-AUP/Wederopbouw Weesp

7. Woonerven en meanders

8. Woongebied na 1985

9. IJ-landen

Pagina 62:

- Buitengevelisolatie is toegestaan als deze de oorspronkelijke karakteristiek van het pand of ensemble niet aantast (dit is afhankelijk van de staat en waarde van de gevels)

Erfgoed

Ordepanden

Voor panden met orde WA2 en WA1 in deze systemen geldt bovendien:

- voor orde WA1: Handhaven en herstellen van de voor de vormgeving bepalende kenmerken, zoals maat, materiaal, detaillering, verhouding en kleur. Dit moet zoveel mogelijk gebeuren in authentiek materiaal, kleur en detaillering en rekening houdend met de samenhang in het gevelbeeld

Hierbij geldt:

- metselwerk inclusief voegwerk uitvoeren gelijk aan oorspronkelijk en afwijkende reparaties vervangen
- ventilatievoorzieningen bij geluidsbelaste gevels integreren in gevelmateriaal en daarbij plaats, type en kleur van de eventuele roosters in overleg bepalen (of opnemen in de detaillering van gevelkozijnen)
- geen buitengevelisolatie bij panden orde WA1 (isoleren van binnenuit)

Beschermde gezichten

Voor beschermde gezichten in deze systemen geldt ook:

- herstel in of naar de oorspronkelijke karakteristiek met gebruik van oorspronkelijke materialen en detaillering (wijze van uitvoering in overleg)

Zonwering

- uitvoeren als beweegbaar vlak scherm of in de vorm van een valarm/markisolette voorzien van doek ten behoeve van zonlicht
- boven de begane grond aanbrengen binnen de raamnegge
- afstemmen op gevelgeleding
- is ondergeschikt aan het gevelbeeld

Monumenten

Voor monumenten geldt in ieder geval:

- restauratief herstel met gebruik van oorspronkelijke materialen en detaillering (wijze van uitvoeren in overleg)

wordt vervangen door:

- Buitengevelisolatie is toegestaan als deze de oorspronkelijke karakteristiek van het pand of ensemble niet aantast (dit is afhankelijk van de staat en (monumentale) waarde van de gevels)

Erfgoed

Ordepanden

Voor panden met orde WA2 en WA1 in deze systemen geldt bovendien:

- voor orde WA1: Handhaven en herstellen van de voor de vormgeving bepalende kenmerken, zoals maat, materiaal, detaillering, verhouding en kleur. Dit moet zoveel mogelijk gebeuren in authentiek materiaal, kleur en detaillering en rekening houdend met de samenhang in het (monumentale) gevelbeeld

Hierbij geldt:

- metselwerk inclusief voegwerk uitvoeren gelijk aan oorspronkelijk en afwijkende reparaties vervangen
- ventilatievoorzieningen bij geluidsbelaste gevels integreren in gevelmateriaal en daarbij plaats, type en kleur van de eventuele roosters in overleg bepalen (of opnemen in de detaillering van gevelkozijnen)
- muurventilatioeroosters of- suskasten zijn toegestaan in gevels die niet grenzen aan de openbare ruimte als deze de oorspronkelijke karakteristiek van het pand of ensemble niet aantast en/of is afhankelijk van de staat en (monumentale) waarde van de gevels
- geen buitengevelisolatie bij panden orde WA1 (isoleren van binnenuit)

Beschermde gezichten

Zonwering

- uitvoeren als beweegbaar vlak scherm of in de vorm van een valarm/markisolette voorzien van doek ten behoeve van zonlicht
- boven de begane grond aanbrengen binnen de raamnegge
- afstemmen op gevelgeleding
- is ondergeschikt aan het gevelbeeld
- bij panden of (woon)blokken die een architectonische eenheid vormen wordt zonwering uniform toegepast

Monumenten

Voor monumenten geldt in ieder geval:

- restauratief herstel met gebruik van oorspronkelijke materialen en detaillering (wijze van uitvoeren in overleg)
- zonwering aan zonbelaste zijde mogelijk is wanneer deze de architectuur van het pand niet verstoort
- zonwering wordt per afzonderlijke gevelsparing en binnen de negge aangebracht
- bevestigingen en ondersteunende constructies zijn terughoudend en reversibel uitgevoerd en leiden niet tot een aantasting van monumentale onderdelen zoals lijstwerk, tegeltableaus en natuurstenen onderdelen
- bij panden of (woon)blokken die een architectonische eenheid vormen wordt zonwering uniform toegepast

11 Zonnepanelen en -collectoren

Pagina 88:

- 1b. Binnenstad Weesp
- 2. Weesp Buitenveer eo
- 6. Weesp Zuid II
- 11b. Landelijk gebied Weesp
- 13. Weespersluis

toegevoegd wordt:

Voor monumenten en beschermd gezichten geldt:

Schuine daken

- plaatsing is mogelijk op dakvlakken die niet grenzen aan de openbare ruimte
- zonnepanelen of -collectoren zichtbaar vanuit de openbare ruimte zijn mogelijk, wanneer deze ondergeschikt zijn t.o.v. de omgeving en/of het monument
- bij daken met bijzondere kapvormen, dakkapellen en bijzondere dakbedekking zijn de mogelijkheden voor plaatsing op dakvlakken grenzend aan de openbare ruimte beperkt

Monumenten

Voor monumenten geldt ook:

- bij daken die zijn gedekt met leien, koper, losanges of een andere zeldzame dakbedekking zijn zonnepanelen in beginsel niet toegestaan.

Overige systemen

Voor monumenten en beschermd gezichten geldt:

Schuine daken

- geen panelen of collectoren in dakvlakken grenzend aan de openbare ruimte

Monumenten

Voor monumenten geldt ook:

- plaatsing is mogelijk voor zover niet zichtbaar vanuit de openbare ruimte
- monumentale waarden worden niet aangetast (een en ander in overeenstemming met beleid en richtlijnen ten aanzien van monumenten)

wordt vervangen door:

Voor monumenten en beschermd gezichten geldt:

Schuine daken

- plaatsing is mogelijk op dakvlakken die niet grenzen aan de openbare ruimte
- zonnepanelen of -collectoren zichtbaar vanuit de openbare ruimte zijn mogelijk, wanneer deze ondergeschikt zijn t.o.v. de omgeving en/of het monument
- bij daken met bijzondere kapvormen, dakkapellen en bijzondere dakbedekking zijn de mogelijkheden voor plaatsing op dakvlakken grenzend aan de openbare ruimte beperkt

Monumenten

Voor monumenten geldt ook:

- bij daken die zijn gedekt met leien, koper, losanges of een andere zeldzame dakbedekking zijn zonnepanelen in beginsel niet toegestaan.

12. Installaties

Pagina 90:

- 1b. Binnenstad Weesp
- 2. Weesp Buitenveer eo
- 6. Weesp Zuid II
- 11b. Landelijk gebied Weesp
- 13. Weespersluis

Algemeen

- niet zichtbaar aanbrengen nabij, op of aan een monument of in het beschermd stadsgezicht

wordt vervangen door:

Erfgoed

Voor monumenten en beschermde gezichten geldt ook:

- installaties in pandig plaatsen
- installaties ten behoeve van aardgasvrij maken: als er aantoonbare redenen zijn dat deze installaties, zoals buitenunits voor warmtepompen, niet (geheel) in pandig kunnen worden gerealiseerd, mogen deze ondergeschikt zichtbaar zijn vanuit openbaar gebied
- zendmasten of -installaties zijn alleen mogelijk wanneer de installatie niet hinderlijk zichtbaar is vanaf openbaar gebied, het beeld niet verstoort en volledig reversibel wordt aangebracht

Pagina 90/91:

Overige systemen

Voor alle installaties geldt:

- installaties in pandig realiseren (tenzij er aantoonbare redenen zijn dat de installaties niet (geheel) in pandig kunnen worden gerealiseerd)

Erfgoed

Voor monumenten en beschermde gezichten geldt ook:

- installaties in pandig oplossen (tenzij er aantoonbare redenen zijn dat de installaties niet (geheel) in pandig kunnen worden gerealiseerd)

wordt vervangen door:

Voor alle installaties geldt:

- installaties in pandig plaatsen, behalve als dit aantoonbaar technisch niet mogelijk is. Dit kan het geval zijn bij buitenunits voor warmtepompen.

Erfgoed

Voor monumenten en beschermde gezichten geldt ook:

- installaties in pandig plaatsen
- installaties ten behoeve van aardgasvrij maken: als er aantoonbare redenen zijn dat deze installaties, zoals buitenunits voor warmtepompen, niet (geheel) in pandig kunnen worden gerealiseerd, mogen deze ondergeschikt zichtbaar zijn vanuit openbaar gebied
- zendmasten of -installaties zijn alleen mogelijk wanneer de installatie niet hinderlijk zichtbaar is vanaf openbaar gebied, het beeld niet verstoort en volledig reversibel wordt aangebracht.

13. Groene daken

Pagina 92:

Monumenten

- extensieve groene daken op een rijks- of gemeentelijk monument zijn alleen toegestaan als de architectuurhistorische of monumentale waarden niet worden aangetast (een monumentenvergunning is vereist)

wordt vervangen door:

Monumenten

- groene of blauwe daken zijn toegestaan op platte daken onder voorwaarde dat:

- de constructie voldoende draagkracht heeft
 - de dakranden niet hoeven worden aangepast om het pakket aan te kunnen brengen, wanneer deze een onderdeel vormen van het monumentale beeld (hoog of positief).
- op hellende daken zijn groene daken in beginsel niet toegestaan.